

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

2024

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

20 листопада 2024 р.
Херсон - Хмельницький

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Херсонський національний технічний університет
Хмельницький національний університет**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**IV Міжнародної
науково-практичної Інтернет-конференції**

***«СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АУДИТУ,
ОПОДАТКУВАННЯ ТА АНАЛІЗУ
В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ»***

**20 листопада 2024 р.
Херсон - Хмельницький**

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Херсонського національного технічного університету
(протокол № 6 від 17 грудня 2024 року)*

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету:

Олена ЧЕПЕЛЮК – д.т.н., професор, лауреат Національної премії України імені Бориса Патона, ректор Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

Заступник голови оргкомітету:

Лариса СІДЕЛЬНИКОВА – д.е.н., професор, заслужений працівник освіти України, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

Члени оргкомітету:

Деніс ВОСТРІКОВ – д-р, доцент, факультет фінансів, АSEM (Молдова);

Лілія ГРИГОРОЙ – д-р, доцент, факультет бухгалтерського обліку, АSEM (Молдова);

Нато ДЖАБНІДЗЕ – заступник декана, к.е.н., асистент-професор, факультет економіки та бізнесу, Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія);

Анетта ЗЕЛІНСЬКА – доктор габілітована, професор кафедри логістики, Вроцлавський економічний університет (Республіка Польща);

Ліліана ЛАЗАРІ – д-р, доцент, факультет бухгалтерського обліку, АSEM (Молдова);

Тетяна КАНЄВА – д.е.н., професор, декан факультету фінансів та обліку Державного торговельно-економічного університету, м. Київ, Україна;

Валерій НЕМЧЕНКО – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету, м. Одеса, Україна;

Ольга САРАПНА – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Лариса СКОРОБОГАТА – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна;

Олена ВОЛКОВА – к.е.н., доцент, декан факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Олена ЄРЕМЯН – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна (*координатор конференції*);

Олена НОВОСЬОЛОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Тетяна ПІНЧУК – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Оксана ПОСАДНЄВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Надія ФЕДОРОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Таміла ЧИЖОВА – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Тетяна ШРАМ – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна;

Ірина ПЛЮЩИК – старший викладач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький, Україна.

С 91 Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції : матеріали IV Міжнар. наук.–практ. Інтернет-конф. (20 листопада 2024 р., м. Херсон – м. Хмельницький) – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. – 453 с.

ISBN 978-617-8187-39-2 (електронне видання)

У збірнику представлені матеріали IV Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої сучасним проблемам і перспективам розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу, що відбулася 20 листопада 2024 року.

Призначений для науковців, практиків, викладачів з обліку, аудиту, оподаткування, аналізу, фінансів та економіки, а також є корисним для аспірантів і здобувачів.

Роботи друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, яка надана в рукописах, та може не розділяти поглядів авторів на ті чи інші питання.

УДК 657.05(082)

ISBN 978-617-8187-39-2 (електронне видання)

© Херсонський національний технічний університет, 2024
© ФОП Вишемирський В.С., 2024

<p>Тютюнник С. В., к.е.н., доцент, Ляшик О. Ю., здобувач, Грубіч Н., здобувач Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна Джерела інформації для оцінки кредитоспроможності підприємства</p>	197
<p>Тютюнник Ю. М., к.е.н., доцент, Тютюнник С. В., к.е.н., доцент Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна Позитивні ознаки і тенденції у майновому стані підприємства за інформацією активу балансу</p>	200

СЕКЦІЯ 5
«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИХ СИСТЕМАХ ПІДПРИЄМСТВ»

<p>Брик М. М., к.е.н., доцент, Москалюк В. О., здобувач, Тихоліз В. Р., здобувач Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна Вплив новітніх технологій на ефективність та оптимізація бізнес-процесів підприємства</p>	204
<p>Головачко В. М., к.е.н., доцент Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна Головачко В. В., здобувач Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна Цифрові технології при нарахуванні заробітної плати</p>	205
<p>Дерій В. А., д.е.н., професор, Колесник Т. І., здобувач, Свідерський Н. Ю., здобувач Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна Модернізація бухгалтерського обліку в умовах цифрової трансформації економіки</p>	208
<p>Коновалова А. В., бухгалтер-експерт ТОВ НМЦ «ГЛОБАЛ АККАУНТ АУДИТ», м. Запоріжжя, Україна Використання цифрових технологій для автоматизації обліку за МСБО</p>	210
<p>Костецький Я. І., д.е.н., професор, Самчук Г. В., здобувач, Куприянчик Р. А., здобувач Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна Моделювання оцінки якості програмного забезпечення в обліково-аналітичних системах</p>	212
<p>Крот Ю. М., к.е.н., доцент Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси, Україна Застосування сучасних технологій та програмних рішень для оптимізації процесу складання фінансової звітності за МСФЗ</p>	214
<p>Левковець Н. П., к.е.н., доцент, Ільченко К. О., здобувач Національний транспортний університет, м. Київ, Україна Застосування інформаційних технологій у внутрішньому аудиті основних засобів на підприємстві</p>	217

*Тютюнник Ю. М., к.е.н., доцент,
Тютюнник С. В., к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ПОЗИТИВНІ ОЗНАКИ І ТЕНДЕНЦІЇ У МАЙНОВОМУ СТАНІ ПІДПРИЄМСТВА ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ АКТИВУ БАЛАНСУ

Важливою характеристикою фінансового стану підприємства є його майновий стан, який досліджується за інформацією балансу з використанням методичних прийомів горизонтального та вертикального аналізу. Комплексне оцінювання фінансового стану суб'єктів господарювання зазвичай розпочинають саме з майнового стану, оскільки він впливає на інші характеристики фінансового стану, зокрема на фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність, кредитоспроможність, ділову активність, інвестиційну привабливість та інші.

Дослідження майнового стану підприємства передбачає побудову скороченого аналітичного балансу з подальшими розрахунком показників структури і динаміки фінансових ресурсів, розміщених в активі, та джерел їхнього формування, розміщених у пасиві [1, с. 40].

За результатами проведеного аналізу формулюються комплексні висновки, у яких важливо чітко розмежувати позитивні та негативні ознаки і тенденції у майновому стані підприємства. Якщо, наприклад, частка дебіторської заборгованості у майні станом на кінець звітної року становить 30 %, то це вважатиметься негативною ознакою майнового стану. Водночас, якщо станом на кінець базового року рівень цього структурного показника становив 35 %, то має місце позитивна тенденція щодо поліпшення розрахунків з дебіторами. Загалом можливі такі варіанти поєднання ознак і тенденцій у характеристиці майнового стану підприємства: позитивні ознаки та позитивні тенденції (найкращий варіант); позитивні ознаки, але негативні тенденції; негативні ознаки та негативні тенденції (найгірший варіант); негативні ознаки, але позитивні тенденції.

Розглянемо основні позитивні ознаки та тенденції у майновому стані підприємства за інформацією активу балансу, складеному відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2].

1. Збільшення загальної вартісної оцінки фінансових ресурсів (активів), що свідчить про нарощування майнового потенціалу підприємства, зростання його виробничих можливостей. При цьому під час оцінювання динаміки фінансових ресурсів необхідно взяти до уваги:

а) у результаті зростання яких видів активів відбулося збільшення валюти балансу. Якщо приріст майна пов'язаний зі зростанням таких видів активів, як основні засоби, нематеріальні активи, довгострокові фінансові інвестиції, виробничі запаси, довгострокові та поточні біологічні активи, гроші та їх еквіваленти й інших так званих «позитивних» статей балансу, то це оцінюється

позитивно та свідчить про перспективи економічного зростання. Якщо ж приріст майна відбувається унаслідок зростання переважно «негативних» статей (наприклад, довгострокової та поточної дебіторської заборгованості), така тенденція буде оцінюватися як негативна;

б) співвідношення темпу приросту балансової вартості активів та рівня інфляції за відповідний період. Якщо темп приросту майна перевищує макроекономічний показник рівня інфляції, це означає зростання не тільки номінальної (балансової), а й реальної вартісної оцінки активів.

Наприклад, за три квартали 2024 р. майно підприємства збільшилося на 9,8 % за рівня інфляції 6,5 % [3]. Для визначення індексу реальної вартісної оцінки активів необхідно індекс номінальної (балансової) вартості активів поділити на індекс інфляції: $1,098 \div 1,065 = 1,031$. Отже, у наведеному прикладі зростання реальної вартісної оцінки активів становить 3,1 %. Якщо ж номінальна балансова вартість активів збільшилася на 4,2 %, то індекс реальної вартісної оцінки активів: $1,042 \div 1,065 = 0,978$, що вказує на зниження реальної вартісної оцінки активів на 2,2 %.

2. Перевищення темпу приросту оборотних активів над темпом приросту необоротних активів, що зумовлює зростання частки оборотних активів у майні, а відтак створює передумови для прискорення оборотності активів та підвищення ефективності використання майнових ресурсів суб'єкта господарювання.

3. У розділі I активу балансу «Необоротні активи»:

- збільшення основних засобів, підвищення їхньої частки у майні та необоротних активах, що свідчить про створення матеріальних передумов для розширення діяльності;

- збільшення нематеріальних активів, підвищення їхньої частки у майні та необоротних активах, що вказує на інноваційну спрямованість розвитку підприємства;

- зниження коефіцієнта зносу (відповідно підвищення коефіцієнта придатності) основних засобів та нематеріальних активів, що є ознакою поліпшення їхнього функціонального стану;

- збільшення довгострокових фінансових інвестицій, підвищення їхньої частки у майні та необоротних активах, що вказує на фінансово-інвестиційну стратегію розвитку підприємства;

- збільшення довгострокових біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах, підвищення їхньої частки у майні та необоротних активах, що свідчить про позитивну динаміку розвитку галузей тваринництва, насамперед молочного скотарства;

- відсутність (або скорочення) довгострокової дебіторської заборгованості, що позитивно впливає на оцінювання стану розрахунків з дебіторами.

4. У розділі II активу балансу «Оборотні активи»:

- збільшення виробничих запасів, що свідчить про нарощування виробничого потенціалу підприємства. При цьому темпи приросту результативних показників господарської діяльності (наприклад, обсягів

виробництва та реалізації продукції) повинні перевищувати темпи приросту виробничих запасів. Водночас збільшення виробничих запасів та підвищення їхньої частки у майні й оборотних активах може свідчити про прагнення підприємства за рахунок вкладень у матеріальні оборотні ресурси захистити грошові кошти від знецінення під впливом інфляції;

- збільшення поточних біологічних активів у сільськогосподарських підприємствах, підвищення їхньої частки у майні й оборотних активах, що свідчить про позитивну динаміку розвитку галузей тваринництва;

- зниження частки готової продукції і товарів у майні й оборотних активах, що вказує на підвищення ефективності збутової діяльності та маркетингової політики підприємства;

- зменшення сум поточної дебіторської заборгованості за видами та у цілому, зниження її частки у майні й оборотних активах, що є ознакою поліпшення стану розрахункових відносин. Водночас слід зазначити, що зростання поточної дебіторської заборгованості не завжди оцінюється суто негативно. Якщо підприємство розширює свою операційну діяльність, збільшує чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), це може супроводжуватися зростанням кількості контрагентів і, як правило, сум поточної дебіторської заборгованості. Головне, щоб темп приросту поточної дебіторської заборгованості не перевищував темпи приросту оборотних активів та майна в цілому. У цьому зв'язку слід зазначити, наприклад, що банки під час оцінювання кредитоспроможності потенційних позичальників беруть до уваги рівень саме відносних показників частки боргів дебіторів у майні та оборотних активах, а також їхню динаміку;

- збільшення грошей та їх еквівалентів, а також поточних фінансових інвестицій як високоліквідних оборотних активів, підвищення їхньої частки у майні й оборотних активах, що створює передумови для кращого оцінювання ліквідності балансу та платоспроможності підприємства.

Протилежні до наведених ознак і тенденцій у майновому стані підприємства будуть вважатися негативними.

Своєчасне дослідження наявних ознак і тенденцій дає змогу оперативно реагувати на зміни у складі та структурі активів шляхом обґрунтування комплексу заходів щодо поліпшення майнового та в цілому фінансового стану підприємства.

Література:

1. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз підприємств : навч. посіб. Полтава : ПДАУ, 2024. 350 с.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 28.10.2024).

3. Індекс інфляції в Україні 2024. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата звернення: 28.10.2024).